



העלון התורני של מודיעין וסביבותיה גליון מס' 1180

שבוע הבא עלון מוגדל לכבוד חג הפסח				
שבת הגדול מוקדם אשכנזים נורגים לומר את ההגדה של פסח עד לכפר על כל עוונותינו.				
מפטירין: עם זו יצאתי (ישעיה מ"ג כ"א) סנהדרין ק' / קיג' - ב' / ד'				
העיר	הדלקת נרות	מוצאי שב"ק	מוצאי שבת ר"ת	
ירושלים:	18:25	19:50	20:18	
מודיעין:	18:43	19:35	20:16	
תל אביב:	18:44	19:35	20:16	
מודיעין עילית:	18:34	19:42	20:17	
נץ החמה:	סו"ק"ש מג"א:	סו"ת מג"א:	חצות:	שקיעת החמה:
6:25	8:46	10:05	12:42	19:05

בס"ד, מוסדות "למען אחי" | עש"ק פרשת ויקרא - שבת הגדול ו' ניסן תשפ"ה | ת.ד. 4230 מודיעין עילית | קו פתוח: 1800-200-710

לא להיכנס לחג הפסח בלי הכנה ראויה

הרה"ג רבי שמואל גבאי שליט"א
ראש מוסדות "למען אחי"

ההכנה הגדולה לחג הפסח

בפרשת בא ישנו ציווי דברו אל כל עדת ישראל לאמר, בעשור לחדש הזה, ויקחו להם איש שה לבית אבות, שה לבית. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה, ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות וגו'. והיה הדם לכם לאות וגו', וראיתי את הדם ופסחתי עליכם, וגו'. (י"ב, ג' - י"ג).

וכבר באר האוה"ח הקדוש זיע"א, שבכל זה בא לעקור מלבם של ישראל כל קשר עם עבודה זרה והנה רואים בזה שאין די במצות ה' ברוך הוא להרחיק ע"ז מקרבנו וממעשינו, אלא באחד שלא נכשל בה כלל, שעל זה נאמר ולא תתורו אחרי לבבכם, אבל בכה"ג שהיה להם קשר כל שהוא מההשפעה של אדוניהם המצריים, בזה הצריכם הקב"ה לעשות מעשים רבים וגדולים, כדי לשרש דבר זה מליבם, וכעין מה שכתב רבינו הרמח"ל במסילת ישרים, שהפעולות החיצוניות משפיעות על הפנימיות של האדם, אשר על כן, ציוה ה' למשוח ידיהם מע"ז, ולקחת שה לקרבן, ולשמר אותו עד י"ד בניסן, ולבקר בכל העת ההיא, וגם לעמוד בנסיון כל ארבעת הימים לעיני אדוניהם, ולראות את הכנעתם, בראותם בצרת אלהיהם והשפלתו, וקצרה ידם מהושיע מידי עבדיהם, ואח"כ שוחטים אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים, לעין כל העולם, בהמון עם חוגג, ואין פוצה פה ומצפצף, ואת דמו נותנים על המזוזות מבפנים שיהיה לנגד עיניהם ויתבוננו באפסיותו, ולא יתייחסו אליו עוד.

וכל זה הוא המשך רצוף של חיזוקם של עם ישראל והכשרתם לקראת מתן תורה, שרצה הקב"ה לזכות את ישראל, ע"י הכרת הבורא שהוא מנהיג העולם בהשגחה פרטית בכל מכלל, למען ידעו שהוא ה' בקרב הארץ, ואפס זולתו ואין בלתו, ויכירו וידעו אחדותו וייחודו יתברך, כי ה' הוא הא-ל-קים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ויכניעו לבם ויבטלו כל רצונותיהם מפני רצונו, שזה היסוד לקבלת תורתו ועול מלכותו עלינו, וכן עול מצותיו.

וכל זה הביאם להשיג, עומק השגת קבלת התורה, בבחינת נעשה ונשמע, וזהו חובתנו בימים אלו מכניסתו של חודש ניסן שישועות מקיפות לחשוב כבר על התכלית שזהו מתן תורה.

בדיקת חמץ ובעורו - בעור הרע מהאדם צריך להיות בחורין ובסדקים עקירת הרע משרשו

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר. באור הענין המיוחד של הבדיקה בחורין ובסדקין הוא על פי מה דאיתא בספרים הקדושים שענין חמץ ושאר מורה על כח הרע שבאדם בבחינת חמץ ובבחינת שאור, ועל זה נאמרה המצוה של בדיקה ביעור וביטול. ויש בחמץ כמו כן מדרגות, יש חמץ הנראה לעין וידוע לאדם, ויש חמץ שאינו ידוע, יש חמץ בלוע ויש חמץ נותן טעם ויש משהו חמץ, שכל אלו הדרגות ישנן בכח הרע שבאדם. ועוד יש בחינת רע הטמון וחבוי מעין האדם, שעלול לחיות כל ימיו מבלי לדעת כלל מהזדון הטמון בחובו. ועל פי זה יש לבאר ענין בדיקת חמץ על יסוד דברי הרה"ק ר' מענדל מויטבסק זי"ע בפרי הארץ (פרשת תשא), שכל אדם צריך מצרף לחכמה לצרף ולזכך כל השגותיו מידותיו וכוחותיו על ה' וכו', ולא יסמוך במה שלא עבר עברה מימיו, כי אולי לא בא לידי נסיון או מחמת שאר דברים המונעים אותו כמו הבושה או מה שיהיה, מעתה מה בכך שלא עבר עבירה אם שורש העוון עצמו אינו נמחק מלבו הרי קשור בו וכו', והרי הוא כמי שעבר את העבירה. והיינו שמלבד העבירות בפועל יש את שורש הרע השורש פורה ראש ולענה. שאפילו אם לא עבר מימיו עבירות בפועל הרי הוא נמצא עדין בקרבו וזדונו בחובו טמון והוא הוא כמות שהיה. וזהו ענין ביעור חמץ שענינו ובערת הרע מקרבך לבער את שרשי הרע שבקרבו. שעל פי דבריו הקדושים של הפרי הארץ, יתכן שגם צדיק בארץ שלא חטא מעולם הרי כאשר יעלה לעולם העליון יתברר שאם

כי לא מגיע לו כל עונש אבל את הדבר שבעבורו ירד לעולם לא תקן כלל, שהשורש פרה ראש ולענה שלמען עקירתו ירד לעולם נשאר בתוקפו שלא נגע בו כלל. ועל זה נאמר אין ביעור חמץ אלא שרפה, שאם על מעשים רעים מספיק שהאדם יקבל על עצמו שמעתה לא יעשה כן, אבל לעקור את שורש הרע שלמענו ירד לעולם, בזה צריך בחינת "אין ביעור חמץ אלא שריפה", שצריך לשרוף ולבערו לגמרי מקרבו.

וזהו פירוש אור לארבעה עשר בודקין את החמץ, על דרך דאיתא בלקוטי תורה מהגה"ק ר' חיים ויטאל ז"ל, שאור לארבעה עשר מרמז לעת שהאדם נכנס לשנתו הי"ד, שאז הוא נהיה יהודי, וצריך לבדוק את החמץ, היינו שבעת שהוא נהיה ליהודי צריך לבדוק אם יש בקרבו עדין איזה חלק הרע, שכל זמן שאינו עוקרו מקרבו אינו יכול להיות יהודי שלם. וכמאמר צדיקים שכאשר יהודי מברך בבוקר שלא עשני גוי, צריך שיבדוק עצמו אם אין בו איזה חלק גוי או איזה אבר שהוא כגוי. וכמו כן ביציאת מצרים, בהתקדש חג הפסח על עם ישראל, שאז מתחדש לקחתנו לעם הנבחר לה', ובו נהיים יהודים, צריך קודם לזה באור לארבעה עשר לבדוק את החמץ, היינו את חלקי הרע שבו ולבערו כדי שיוכל להיות יהודי, הן את החמץ הנגלה עניני עברות בפועל, והן את חלקי הרע הטמונים בקרבו גם אם לא חטא בפועל, שרש הרע הפורה ראש ולענה הטמון בחובו בחורין ובסדקין, שצריך לבדק אחריו ולבערו כדי שיוכל להיכנס לחג הפסח כיהודי שלם.

דיני ברכת האילנות

האילנות אחר כך במשך כל החודש, כשיראה פעם נוספת אילנות עם פרחיהם.

י. לכתחילה אין לברך ברכת האילנות בחודש אדר, אלא ימתין לחודש ניסן ואז יברך, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות, אבל אם לא נזדמן לו לברך ברכת האילנות עד שיצא ניסן, רשאי לברך ברכת האילנות בחודש אייר, ולא יאבד ברכה יקרה זו מידו, ויסמוך על דברי הפוסקים שניסן לאו דוקא, ובלבד שיהיו עדיין האילנות בפריחתם, ולא גדלו פירותיהם.

יא. במקומות שפריחת האילנות בתשרי או בחשוון, רשאים לברך ברכה זו בשעת פריחתם, שלא דיברו חכמים אלא בהווה. והוא הדין שרשאים לברך בחודש אדר כשפריחת האילנות באותו מקום בחודש אדר.

יב. אם לא בירך ברכה זו עד שגדלו הפירות, שוב אינו מברך, וכל שנפלו הפרחים, אפילו לא גדלו הפירות באופן שראויים לאכילה, רק התחיל גידול הפרי, אין לברך ברכה זו. ומכל מקום, אילן שהתחילו לגדול בו חלק מפירותיו, אם יש בו עדיין פרחים ונצנים, מברך עליו ברכת האילנות.

יג. מותר לברך ברכת האילנות בשבת ויום טוב, ואין לחוש ולגזור פן ישכח ויתלוש מפרחי האילנות בשבת. אלא שלכתחילה מהיות טוב יש לברך ברכת האילנות בימות החול, כשאין חשש שיפסיד הברכה, אבל בסוף חודש ניסן כשיש חשש שלא יראה יותר אילנות של מאכל עם פרחים, אין להימנע מלברך ברכה זו בשבת.

יד. סומא ב"מ לא יברך ברכת האילנות, שברכה זו תלויה ב"ראיה", והוא אינו רואה. ונכון שישמע מפי שליח צבור המברך ויצא ידי חובה לכל הדעות. אבל המרכיב משקפים לעיניו, פשוט שרשאי לברך, שראיה דרך זכויות ראייה גמורה היא, ואפילו אם היו לו משקפים כהות, כגון משקפי שמש, שפיר דמי לברך.

טו. ברכה זו מסוגלת ליראת שמים, שע"י יתעורר ויתבונן בנפלאותיו יתברך, איך שמאין נתהווה פריחה ובלבוב בפירות, וע"י אמונה זו יתאמץ ליראה אותו יתברך, וכמו שכתב הנשר הגדול הרמב"ם ז"ע"א (פ"ב מהלכות יסודי התורה ה"ב), והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו. בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואי הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד (תהילים מב-ג) "צמאה נפשי לאלהים לאל חי". וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות. כמו שאמר דוד כי (תהילים ח-ד) "אראה שמך מעשי אצבעותיך..." (תהילים ח-ה) "מה אנוש כי תזכרנו". ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם. כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם:

א. היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים, מברך: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם". ותיקנו ברכה זו לפי שהוא ענין שבא מזמן לזמן באופן מחודש, שאדם רואה עצים יבשים שהפריחם הקב"ה. ואין מברכים שהחינו על ברכת האילנות. ואין מברכים אלא פעם אחת בשנה, ולא יותר.

ב. גם הנשים תברכנה ברכת האילנות, שאין ברכה זו נחשבת כמצוה שהזמן גרמא, שחכמים לא קבעו זמן לברכה אלא מפני המציאות שהאילנות פורחים בניסן.

ג. טוב לברך ברכת האילנות על אילנות הנטועים בגנות ופרדסים שמחוץ לעיר, ומכל מקום אין זה מעכב, ולכן אם קשה לו לצאת אל מחוץ לעיר מסיבת טירדא או חולשה, ומכל שכן מפני חשש ביטול תורה, יוכל לברך ברכת האילנות גם על אילנות שבתוך העיר.

ד. מה טוב שיצטרפו עשרה בני אדם ויעשו כולם אגודה אחת בכנסיה לשם שמים לצאת לברך ברכת האילנות, בכוונה הראויה, וברוב עם. ואחר הברכה יאמרו "מזמור בשוב ה' את שיבת ציון", ו"מזמור הללויה הללו את ה' מן השמים" וכו', ויסיימו באמירת קדיש יהא שלמא. וטוב שאחד יברך הברכה בקול רם והשאר יאמרו אחריו בלחש.

ה. אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל כשיש בהם פרחים, אבל על אילני סרק שאין מוציאים פירות אין לברך. ו. מצד הדין די בשני אילנות אפילו ממין אחד. והמברך על מיני אילנות הרבה הרי זה משובח.

ז. אילנות המורכבים מין בשאינו מינו, יש אומרים שאין לברך ברכת האילנות עליהם, שהואיל וקיומם נגד רצון הבורא, אין לברך ולהודות להשי"ת על כך, ויש חולקים ואומרים שהברכה היא על כללות הבריאה, ולכן יכול לברך על אילנות מורכבים.

ואף על פי שהרוצה לסמוך על סברא שניה לברך עליהם אין למחות בידו, מכל מקום הבא להמלך מורים לו שלא יברך, שספק ברכות להקל. אבל אין לחשוש מלברך על אילן שמא הוא עץ מורכב, ורק כשידוע שהוא מורכב עדיף להמנע מלברך עליו ברכת האילנות.

ח. מותר לברך על עצי ערלה בתוך שלש שנים לנטיעתם, אף על פי שהם ערלה ואסורים בהנאה, הואיל ולא נעשו באיסור. אבל על עצי אשרה אין לברך.

ט. הזריזים מקדימים לברך בהקדם כל מה שאפשר, בראש חודש ניסן, ואין להשהות קיום המצוה כדי לאומרה בעשרה. ומכל מקום אם לא בירך ברכת האילנות כשראה אותם עם פרחיהם בתחילת חודש ניסן, אף על פי כן בדיעבד יוכל לברך ברכת





המעשה עם רבי עקיבא שחזר לביתו ושמע שאשתו אומרת לאותה שכנה הלוואי והיה שומע לי בעלי והולך ללמוד עוד שנים עשרה שנה, ומיד חזר רבי עקיבא ללמוד עוד שנים עשרה שנה ולא נכנס לביתו לעשות הפסקה קטנה, משום שרצה ללמוד 24 שנים רצופות, ואילו היה מפסיק היה נחשב הלימוד לשתיים עשרה שנה חדשים ולא כהמשך לראשונים.

ומרן החפץ חיים זצוק"ל היה ממשיך דבר זה לאדם שמרתיח מים על האש וכל פעם לפני הרתיחה הוא מכבה את האש לכמה רגעים עד שמצטנן, ואח"כ מדליק שוב את האש, וחוזר ומכבהו באמצע, הרי ברור שהמים לא ירתחו לעולם. כך נראה הלומד ומפסיק מלימודו.

ע"כ יתבונן האדם וישיב הדברים על ליבו חומר השיחה הבטלה באמצע הלימוד שהרי התנא מדבר על אדם שהיה שונה בדרך ולא מפסיק לדבר בדברים בטלים אלא שיבח את הקב"ה על מעשה הבריאה, ובכ"ז הרי זה מתחייב בנפשו, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כשאדם לוקח את היקר מכל שזה הזמן, ואין אבדה כאבדת הזמן, ובידיים משחית ומכלה שעותיו וימיו להבל וריק. וישים לנגד עיניו את גירסת הירושלמי במשנה במסכת פאה וביטול תורה כנגד כולם. שהרי ויתר הקב"ה על עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים ולא מחל על עוון ביטול תורה, שנאמר (ירמיה ט. יא): "על מה אבדה הארץ? על עוזבם את תורת". כיוון שיודע היצר הרע שמעלת התורה והתפילה גדולות עד אין חקר לכן דווקא באלו הוא מכשיל ביותר את האדם בדיבור או בהירהור להסיח דעתו ולשרדו מן התפילה, ישמע חכם ויוסף לקח ונבון תחבולות יקנה.

כתוב "כל חפצך לא ישוו בה" (משלי ג. טו), וע"ז אמרה הגמרא בירושלמי מסכת פאה כל העולם כולו אינו שווה לדבר אחד מהתורה. ואפילו כל המצוות אינם שווים לדבר אחד מן התורה. ומבואר במסכת מגילה דף ט"ז שגדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות ויותר מכיבוד אב ואם. ויותר מבנין ביהמ"ק ויותר מהקרבת הקורבנות, תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים. וידוע כשהאדם שונה בדברי תורה הוא מדבר לפני המלך. אם יעבור שם אדם ופוסק מלדבר עם המלך ומדבר עם אחר הרי זה מורד במלכות וחייב מיתה!!

מרן הסטייפלר זצוק"ל התבטא פעם כאשר יבואו לבית הדין של מעלה ושם דנים כל אדם לפי מעשיו. כגון אדם שמתפרנס מיגיע כפיו, וטורח במלאכתו במשך שעות היום, אבל כאשר הוא גומר לעבוד מיד הוא רץ לבית המדרש ומנצל שם כל רגע ללמוד ולהתעלות, וכאשר דנים אותו לא מוצאים בו עוון ביטול תורה, והרי הוא זוכה לגן עדן. ולעומתו יתכן בחבירו שיושב כל היום בבית המדרש ואף מעמיד תלמידים ומחבר ספרים, אבל אין הוא מנצל כל רגע, מצוי שהולכים אצלו זמנים בבטלה, וכאשר דנים אותו בבית דין של מעלה הרי הוא נענש על כל רגע שהלך לבטלה, וזהו עליונים למטה ותחתונים למעלה. והדברים הם נוראים. ואשרי השם על לב!!!

וביותר ההולך בדרך ומפסיק ממשנתו הרי זה כמתחייב בנפשו משום שמפסיק את הרציפות שהיא העיקר בלימוד התורה. שהרי אדם שלומד ומפסיק ממשנתו לדברים בטלים מאכילים אותו גחלי רתמים, ומבאר מרן הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל בענין

המשנה במסכת אבות אומרת רבי שמעון אומר, המהלך בדרך וישונה ומפסיק ממשנתו ואומר, מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו: וביאר רבינו עובדיה מברטנורא חידוש גדול שמה שאמר התנא מפסיק ממשנתו אין הכוונה לדברים בטלים רח"ל אלא אפילו שהוא מברך ברוך שככה לו בעולמו או מברך ברכת האילנות, כיוון שהפסיק ממשנתו כאילו מתחייב בנפשו. והדברים מפליאים וחודרי כליות ולב!! לא מבעיה שאינו מפסיק לשיחה בטלה או לדברי הבאי, אלא אפילו עומד ומברך את הקב"ה על מעשה ידיו הנפלאים - אפילו הכי, כיוון שהפסיק ממשנתו מתחייב!!! ומסתמא מדובר ביהודי יקר ששונה משנתו בדרך ומקיים מצוות לימוד תורה "בלכתך בדרך", ודווקא עליו התביעה גדולה יותר מפני שהוא אמור להבין ולהכיר את ערך התורה וגודל מעלתה (שהרי לא מתבטל ממנה אפילו בהליכתו). ואסור היה לו להרשות לעצמו להפסיק ממשנתו. וכל כך למה? אומרים בעלי המוסר שאדם שיושב ועוסק בתורה ושוקע בה ברמ"ח ושס"ה שלו מרותק אליה ומתפעל ממנה כל כך שהוא כבר "לא מתייחס להווית העולם" ואין יכול להתפעל מדבר אחר, חוץ מהתורה?? אם מתרשם ממשוה אחר חוץ מהתורה משמע שיש בו חסרון גדול בהערכת התורה וערכה!!

וצריך האדם לצייר לעצמו בשעה שהוא לומד שהוא מחובר למכשיר הנשמה ח"ו, שאם רק לרגע קט יסירו ממנו את הצינור מיד יגווע וימות. כך התורה שהיא צינור החמצן של כל יהודי ואפילו אם לרגע מסיר בידיים את התורה ממנו - מותו בחייו. כפי שאומרים: תורה לנשמה כאויר לנשימה!!



אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך

כולנו רוצים לשמוח אבל לא לשכוח גם לשמח

מעבירים את מעות ה'קמחא דפסחא'

לאילו שנמצאים אתכם כל השנה

קופת הצדקה 'יעזורי' שע"י כולל "למען אחי"

נדירים "יעזורי יד יוסף" 687

פותחים את הכיס ונותנים את הלב למען המשפחות,

מעמד התפלה "ישועות מקיפות"

למען התורמים יתקיים אי"ה

ע"י מורנו ורבנו הגאון הצדיק

רבי מנחם מנדל הלפרין שליט"א

ראש הכוללים

על שולחנו בעת עריכת ליל הסדר ובשביעי של פסח

למסירת שמות ולתרומות:

במייל 9740209@gmail.com

תורמים ורואים ישועות.



לכל קוראי העלון שיחי'

בשבוע הבא ערב פסח שחל בשבת

יצא עלון מורחב ומחזק מאד,

ניתן להשיגו או בבתי כנסיות

או במייל 9740209@gmail.com

שהשמחה במעונם

לידידנו היקר מרבני העיר ואחראי במערך הכשרות

שע"י רב העיר

הרב דוד עלימה שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו החתן **אוריאל משה** שיחי'

עם הכלה הנעימה **שילת רבקה** תחי'

יזכו לבנות בית נאמן בישראל אמן

*

בורא עולם בקניין השלם זה הבניין

לידידנו היקר ממשותפי השיעורים הקבועים בעיר

ר' זאב סינה הי"ו

לרגל שמחת נישואי בנו החתן **דביר** שיחי'

עם הכלה הנעימה **רותם** תחי'

יזכו לבנות בית נאמן בישראל אמן

המאחלים ומברכים

מערכת העלון התורני
"למען אחי"

הרב שמואל גבאי
ראש המוסדות

גמ"ח גמרות "ירך יעקב" להשאלת ספרי לימוד

אצלנו ניתן לקבל גמ' שוטנשטיין בהשאלה

כמו"כ את כל ספרי מרן הראשל"צ זיע"א

בטלפון: 0556680443

לא להתקשר לאחר השעה 8:00 בערב, תודה!